

Š i f r a u č e n c a :

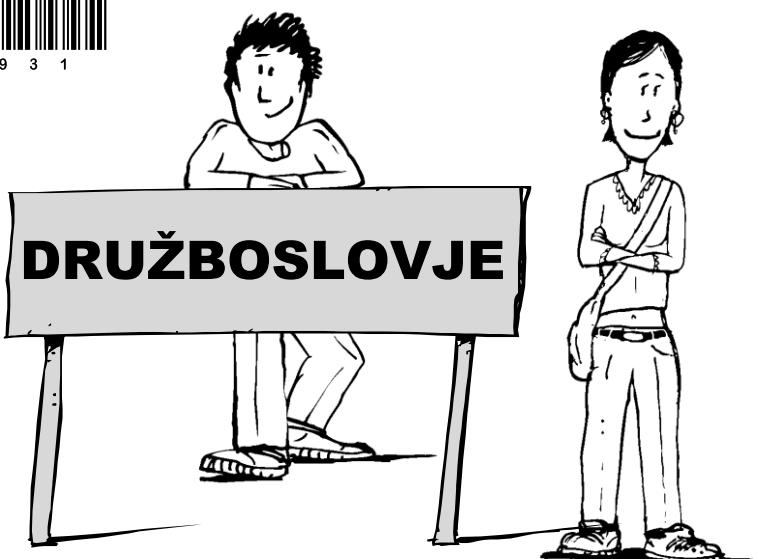
Državni izpitni center

N 1 9 1 9 0 9 3 1

9.

razred

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

ob koncu 3. obdobja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom

Ponedeljek, 13. maj 2019 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

Preizkusu je priložena dvostranska barvna priloga.

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Preizkus ima tri dele. V prvem delu boš reševal geografske naloge, v drugem delu naloge, ki preverjajo znanje zgodovine, in v tretjem delu naloge, povezane z državljanško vzgojo ter etiko.

Pri reševanju nekaterih nalog boš uporabil barvno prilogo, ki je priložena preizkusu.

Pri vsaki nalogi svoj odgovor napiši v predvideni prostor znotraj okvirja.

Piši čitljivo. Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo.

Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.

K nerešeni nalogi se vrni pozneje. Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Zaupaj vase in v svoje zmožnosti. Želimo ti veliko uspeha.

Ta preizkus ima 18 strani, od tega 2 prazni in 2 strani barvne priloge.

N 1 9 1 9 0 9 3 1 0 2

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

3/18

Prazna stran

OBRNI LIST.

I. DEL

GEOGRAFIJA

1. a) Poimenuj edino zvezdo, okoli katere krožijo planeti našega osončja.
Odgovor napiši na črto.
-

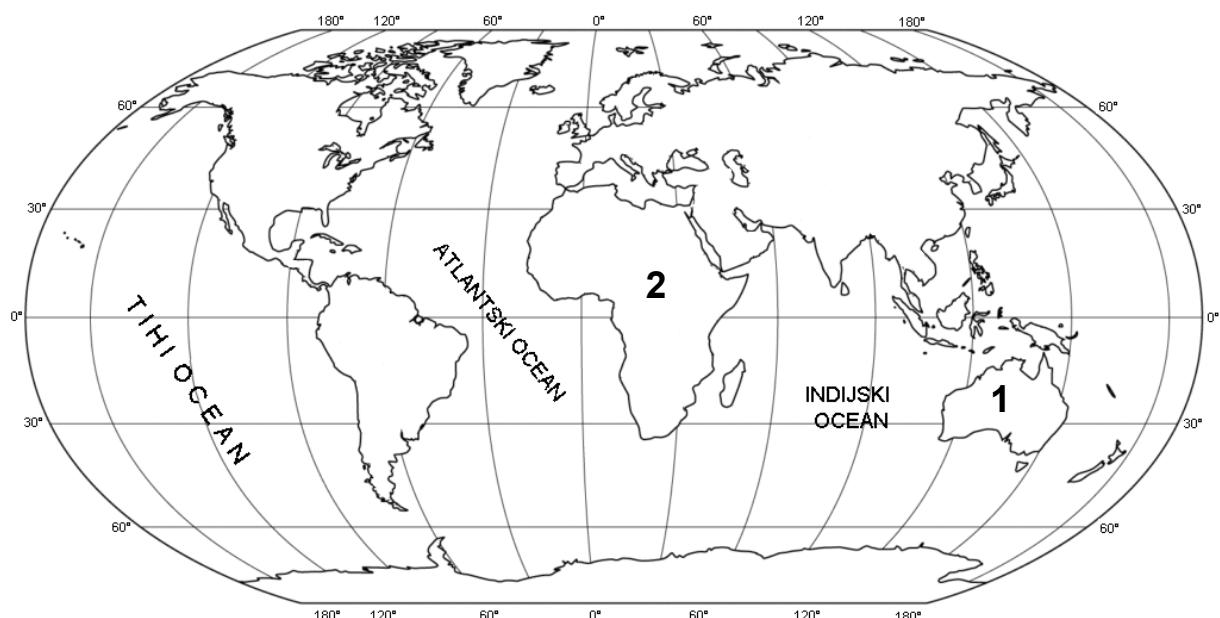
- b) Poimenuj naravni satelit, ki kroži okoli Zemlje ter na njej povzroča plimo in oseko. Odgovor napiši na črto.
-

(2 točki)

2. Poimenuj celini, ki sta na zemljevidu sveta na sliki 1 označeni s številkama 1 in 2. Imeni celin napiši na črti.

Ime celine, ki je označena s številko 1: _____

Ime celine, ki je označena s številko 2: _____

Slika 1

(2 točki)

N 1 9 1 9 0 9 3 1 0 5

5/18

3. Poveži jezikovno skupino z državo Evrope. Na črto pred jezikovno skupino napiši številko države, v kateri govorijo jezik izbrane jezikovne skupine.

JEZIKOVNI SKUPINI:

- germanska jezikovna skupina
 slovanska jezikovna skupina

DRŽAVE:

- 1 Avstrija
2 Madžarska
3 Francija
4 Slovenija
5 Finska

(2 točki)

4. Odgovori na vprašanji.

- a) V kateri geografski enoti Evrope leži Slovenija? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Zahodna Evropa
B Srednja Evropa
C Severna Evropa
D Južna Evropa

- b) Ob katerem morju leži Slovenija? Odgovor napiši na črto.

_____

(2 točki)

5. Naštej države, ki mejijo na Slovenijo. Imena držav napiši na črte.

_____
_____
_____
_____

(4 točke)

6. a) Katera kamnina je značilna za dinarske pokrajine Slovenije?
Odgovor napiši na črto.

- b) Kako imenujemo reko, ki izgine v kraška tla in nekje drugje pride na površje? Odgovor napiši na črto.

- c) Kako imenujemo kraške tvorbe, ki nastanejo v kraških jamah?
Odgovor napiši na črto.

(3 točke)

7. Poveži opis in ime toplotnega pasu. Nalogo rešiš tako, da na črto pred opis napišeš črko ustreznega toplotnega pasu.

OPISA:

_____ sonce je vse leto precej visoko na obzorju, dvakrat na leto padajo sončni žarki na površino pod pravim kotom

_____ sonce se dvigne le malo nad obzorje, nekaj mesecev je noč, nekaj mesecev pa sonce sploh ne zaide

TOPLOTNI PASOVI:

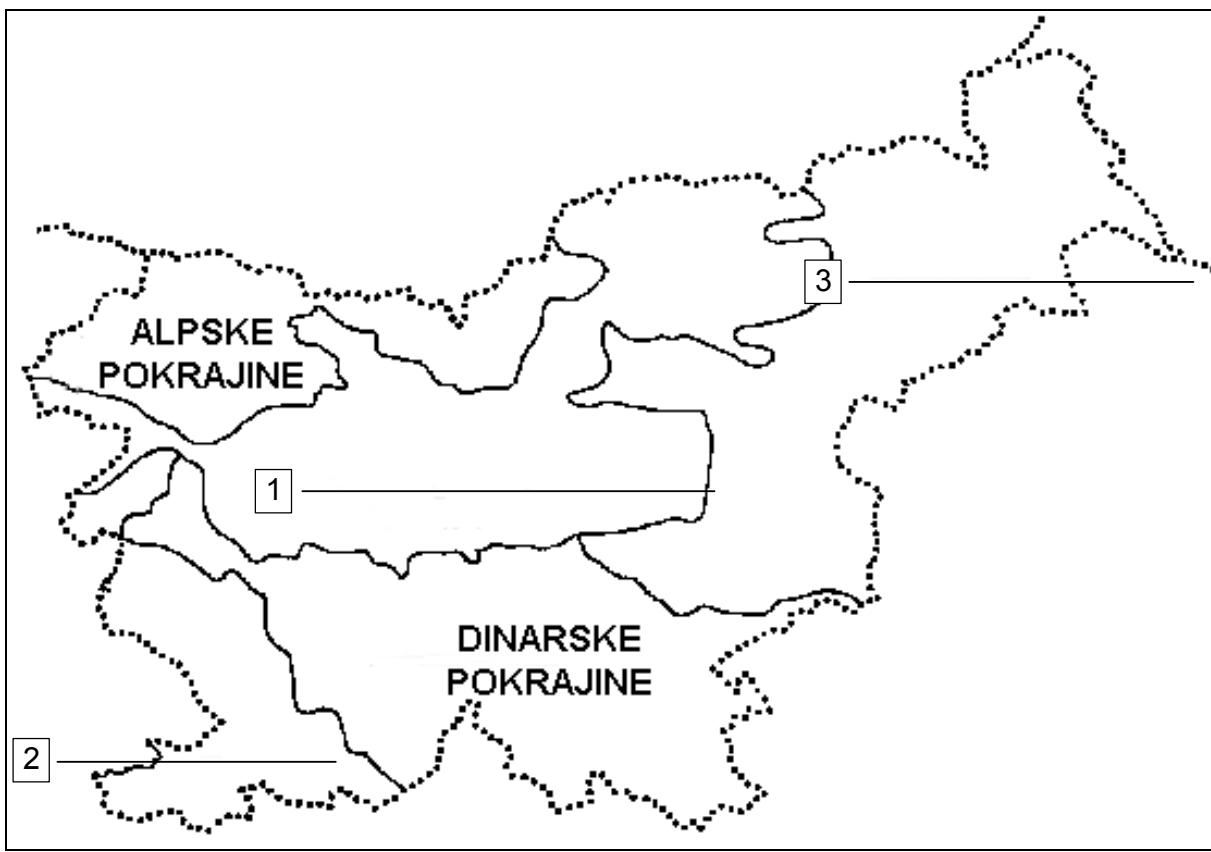
- A vroči (tropski) pas
- B subtropski pas
- C zmerno topli pas
- D subpolarni pas
- E mrzli (polarni) pas

(2 točki)

N 1 9 1 9 0 9 3 1 0 7

8. Oglej si sliko 2 in reši nalog.

Slika 2: Zemljevid naravnogeografskih enot Slovenije

Na zemljevidu Slovenije so narisane naravnogeografske enote.

Na črte ob številkah na sliki 2 zapiši ime ustrezne naravnogeografske enote Slovenije.

(3 točke)

9. Oglej si zemljevid na sliki 6 na barvni prilogi in odgovori na vprašanja.

- a) Poimenuj eno izmed slovenskih rek, ki teče proti Črnemu morju.
Odgovor napiši na črto.

- b) V katero morje se izliva reka Soča? Odgovor napiši na črto.

- c) Na kateri slovenski reki so označene hidroelektrarne? Odgovor napiši na črto.

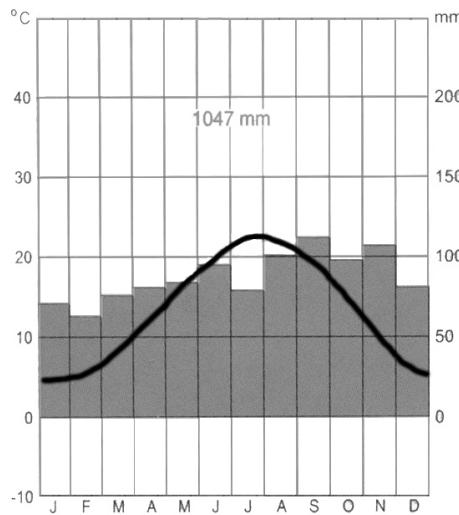

(3 točke)

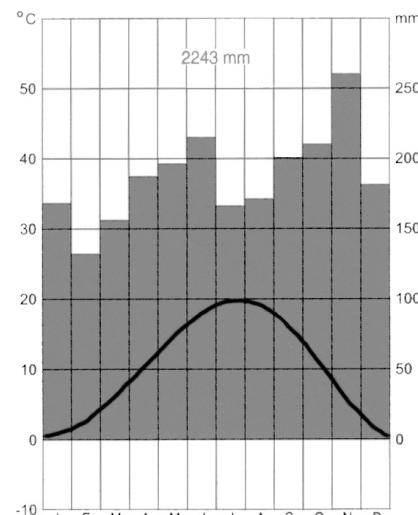

N 1 9 1 9 0 9 3 1 0 9

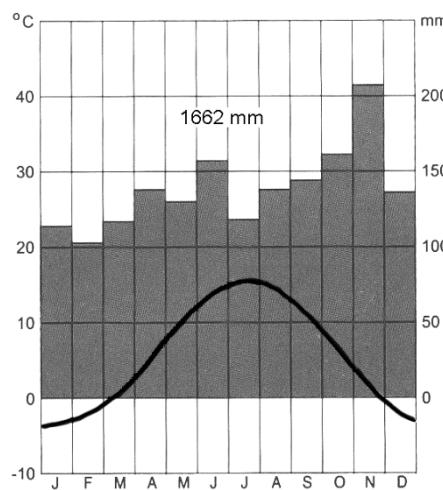
10. Oglej si klimograme A, B in C na sliki 3.

Klimogram A

Klimogram B

Klimogram C

Slika 3

- a) Na črto napiši, kateri klimogram prikazuje podnebje Portoroža, ki ima visoke poletne temperature nad 20°C .
-
- b) Na črto napiši, kateri klimogram prikazuje povprečne januarske temperature pod 0°C .
-

(2 točki)

11. Primerjaj primorske in panonske pokrajine Slovenije.

- a) Kaj lahko primorske pokrajine poleg kopanja v morju ponudijo turistu, česar panonske pokrajine ne morejo? Odgovor napiši na črto.

- b) Katero kmetijsko dejavnost lahko razvijamo v primorskih pokrajinah, ki je v panonskih pokrajinah ne moremo? Odgovor napiši na črto.

- c) Katero vrsto prometa lahko razvijamo v primorskih pokrajinah, ki je v panonskih pokrajinah ne moremo? Odgovor napiši na črto.

(3 točke)

12. Sodobni svet ogrožajo različne naravne nesreče. Na nekaterih območjih so pogosti rušilni potresi.

- a) S katerimi ukrepi bi lahko zmanjšali hude posledice rušilnih potresov? Odgovor napiši na črto.

- b) S čim lahko pomagamo prizadetim ljudem takoj po rušilnem potresu? Odgovor napiši na črto.

(2 točki)

N 1 9 1 9 0 9 3 1 1 1

II. DEL

ZGODOVINA

1. Včasih so se ljudje drugače prehranjevali. Nekatere jedi so se ohranile do danes. Obkroži črko pred dvema slovenskima tradicionalnima jedema.
A polenta
B lazanja
C ocvrti krompir
D matevž
E kuskus

(2 točki)

2. V Sloveniji praznujemo različne praznike.
  - a) S katero osebo je povezan dan reformacije? Ime in priimek te osebe napiši na črto.
_____
  - b) Kateri praznik vsako leto praznujemo 8. februarja? Odgovor napiši na črto.
_____
  - c) Na kateri dan v letu imamo praznik dela? Odgovor napiši na črto.
_____

(3 točke)

3. Cerkve in samostani so imeli v srednjem veku pomembno vlogo. Menihi so opravljali različna dela.

Naštej dve dejavnosti menihov, zaradi katerih pravimo, da so bili samostani kulturno središče tistega časa. Odgovor napiši na črti.

Dejavnost 1: _____

Dejavnost 2: _____

(2 točki)

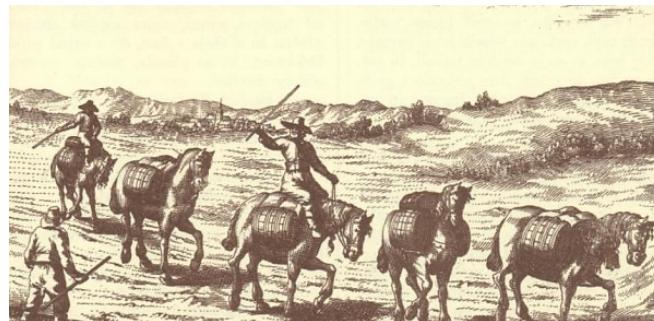

N 1 9 1 9 0 9 3 1 1 3

4. Na slikah 4 in 5 sta prikazani različni obrti iz časov po koncu turških vpadov.

Na črto pred sliko vpiši številko obrti, ki jo prikazuje slika.

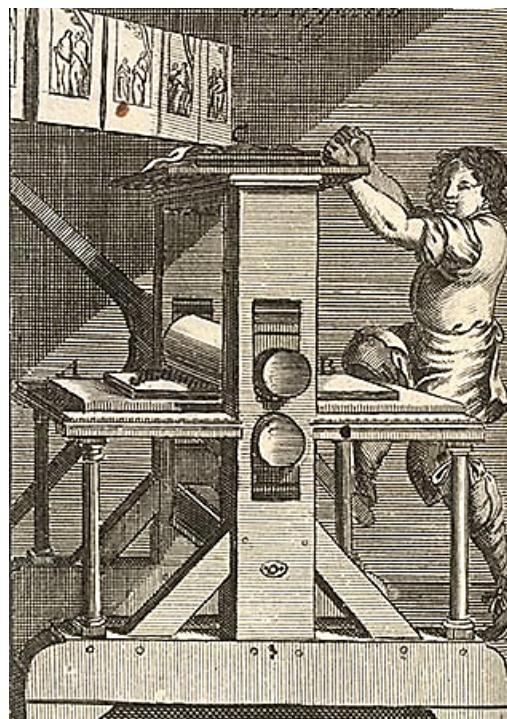
PRIKAZA OBRTI:

Slika 4

OBRTI:

- 1 tovorništvo
- 2 mizarstvo
- 3 brodarstvo
- 4 tiskarstvo
- 5 kovaštvo

Slika 5

(2 točki)

5. Leta 1846 so začeli graditi prvo železnico na slovenskem ozemlju. Na črte napiši tri pozitivne posledice izgradnje železnice.

Pozitivna posledica 1: _____

Pozitivna posledica 2: _____

Pozitivna posledica 3: _____

(3 točke)

6. Slike 7 in 8 na barvni prilogi prikazujeta kuhinjo nekoč in danes. Zakaj je kuhanje danes hitrejše in lažje kakor nekoč? Dva razloga napiši na črte.

Razlog 1: _____
_____

Razlog 2: _____
_____

(2 točki)

N 1 9 1 9 0 9 3 1 1 5

III. DEL

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN ETIKA

1. Marko je ustanovil podjetje. Zaposlil je več delavcev. Med njimi se je zelo izkazal Jože, ki je priden, delaven. Branko pa brani pravice delavcev. Dogovarja se z lastnikom o boljših delovnih razmerah in plačah.

Na črto pred imenom napiši številko vloge, ki jo opravlja posameznik.

POSAMEZNIKI: VLOGE:

____ Marko	1 športnik
____ Jože	2 sindikalist
____ Branko	3 zaposlovalec
	4 delojemalec
	5 pravnik
	6 kulturnik

(3 točke)

2. Vsaka družina z otroki gre skozi različna obdobja. Zaporedje obdobjij družine označi na črte s številkami od 1 do 3. Najzgodnejše obdobje družine označi s številko 1.

- Družina se začne zmanjševati zaradi postopnega odhoda že odraslih otrok.
- Partnerja ostaneta spet sama, ker so si otroci ustvarili svoje lastne družine.
- Rodijo se otroci, ki gredo skozi predšolsko in šolsko dobo.

(3 točke)

Skupno število točk: 50

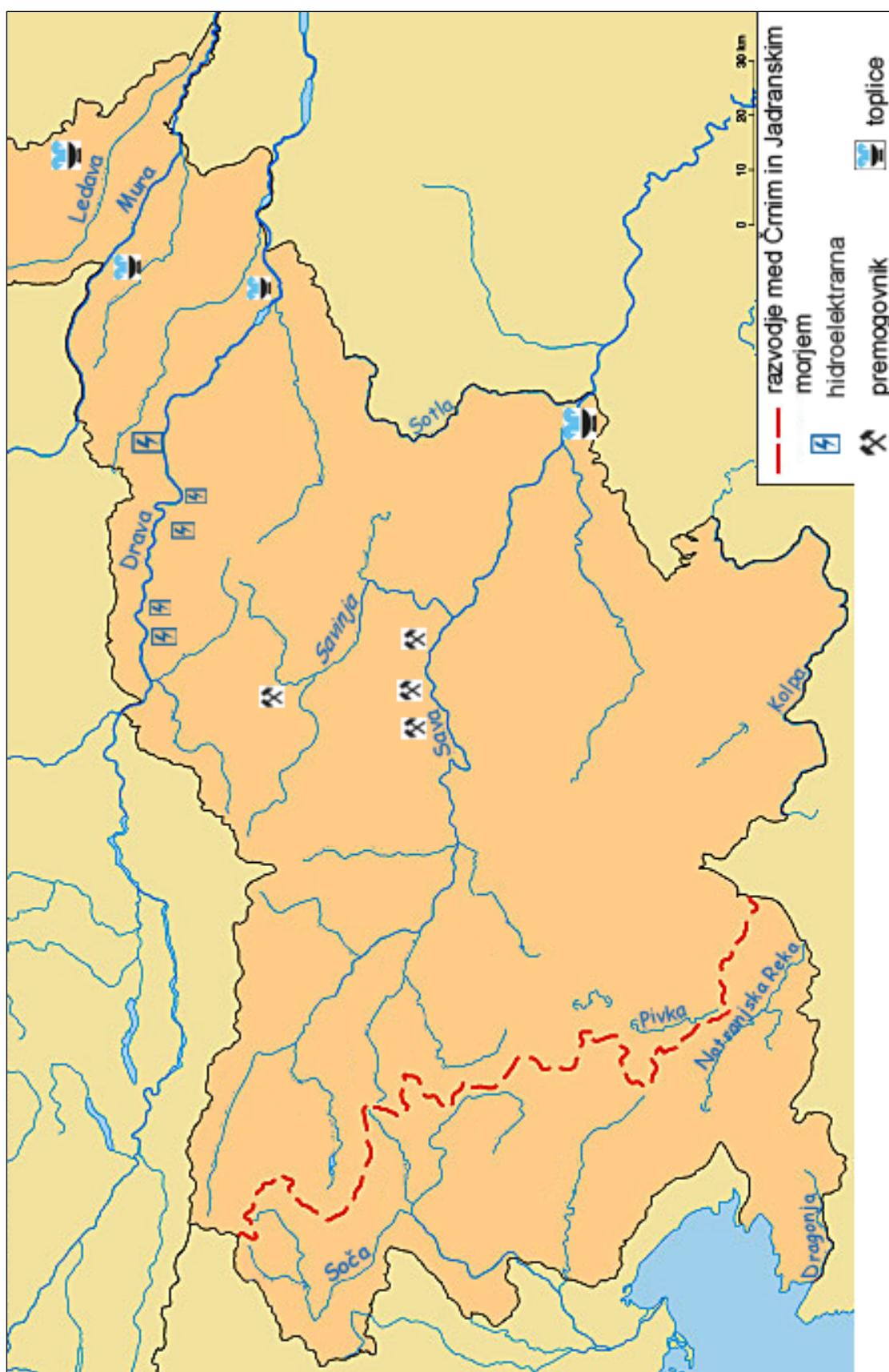
Prazna stran

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

N 1 9 1 9 0 9 3 1 1 7

Barvna priloga

Slika 6: Razvodje med Črnim in Jadranskim morjem

Slika 7: Kuhinja nekoč

Slika 8: Kuhinja danes

(Vir slike 6: pritejeno po: https://www.google.si/search?q=slovenske+reke&biw=1280&bih=881&source=lnms&tbo=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwjaxYaNnLTPAhUD1xoKHPZC_4Q_AUIBjgB#mgrc=RyhrGzn_QoZWSM. Pridobljeno: 10. 11. 2016.)

(Vir slike 7: http://www.kam.si/etno_kmetije/sturmajce_v_gorenji_kanomlji.html. Pridobljeno: 10. 11. 2016.)

(Vir slike 8: http://design-damjan.si/oblikovanje_in_izvedbe/kuhinje_nalepke_za_steklo/. Pridobljeno: 10. 11. 2016.)